

आगालागीबाट बटन होशियारी

हाम्रो ग्रामीणदेखि शहरी क्षेत्रसम्म यो समय आगलागीको उच्च जोखिममा रहेको छ । फागुन, चैतको समय सुख्खा र हावाहुरी चल्ने समय भएकाले सम्भावित आगलागीबाट बच्न सतर्कता अपनाउनुको विकल्प छैन । आगलागी लगायतका विपद्दहस्तको प्रतिरक्षाका लागि सरकारले संयन्त्र नै बनाएको छ । त्यस्तै प्रदेश तथा स्थानीय सरकारले पनि जोखिम न्यूनीकरणका लागि पूर्वाधारहरु निर्माण गरेको छ । खासगरी आगलागीबाट बच्न दमकलको व्यवस्थापनसँगै सचेतना कार्यक्रमहरु पनि सञ्चालन गरेका छन् । तर, पनि दैवी विपत्ति भनिने आगलागीका घटना हृदय विदारक बन्न छाडेका छैनन् ।

शनिबार राति मात्रै भोजपुर जिल्लाको हतुवागढी-७ मा भएको आगलागीमा परी तीन जना बालबालिकाले ज्यान गुमाए । मध्यरातमा भएको आगलागीमा एक जना बालिका र दुई बालकको हृदय विदारक मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ । यता मोरडको पथरी शनिश्चरे-१ बुद्ध्योकमा रहेको कोशी चिउरा मिलमा शनिबार राति नै आगलागी भयो । जसमा परी चिउरा कुट्टन जम्मा गरेको धान जलेर नष्ट भयो भने आगोले त्यहाँको मेसिन समेत काम नलाग्ने हुँदा डेढ करोडभन्दा बढीको क्षति भएको प्रहरीले जनाएको छ । त्यस्तै मोरडको रंगेलीमा शनिबार दिउँसो नै आगलागी भयो । फुसको छानो भएको दुई दर्जन कच्ची घरहरू जलेर नष्ट हुँदा एउटा बस्ती नै रित्तिएको छ ।

गर्मी र पानी नपर्ने सुख्खा मौसममा पहाडी क्षेत्रमा पनि आगलागीको कारण जनधनको ठूलो क्षति हुने गरेको छ । एउटा तथ्यांकले नेपालमा प्रतिवर्ष पैंतीस जनाले आगलागीका कारण ज्यान गुमाउने गरेका छन् । त्यस्तै आगलागीबाट बर्सेनि अबैं रूपैयाँको क्षति भइरहेको छ । जनधनको क्षतिबाट हुने मानसिक आघात र पीडा अभै भयानक छ । आगलागी मानवीय कारणबाट हुने गर्दछ । फुसको कच्ची घरहरु आगलागीका जोखिममा बढी हुन्छन् । त्यसैले यसलाई रोक्न सचेतना बढाउन आवश्यक छ । बालबालिकालाई आगो खेलाउन नदिने, वनभोजपछि आगो निभाउने, बिजुलीको प्रयोगमा होशियारी अपनाउने गर्दा आगोको जोखिमबाट बच्न सकिन्छ । त्यसैगरी जोखिम पूर्व तयारी सम्बन्धी सचेतना र प्रशिक्षणले पनि आगलागीको जोखिम कम गर्न सधाउँद्छ । यसबाट जोगिन होशियारी नै मुख्य उपाय भएकाले त्यसतर्फ बढी सचेत भए यसले दिने पीडालाई कम गर्न सकिन्छ ।

तीर्थराज खरेल

राजनीति भनेको राज्यविषयक विज्ञान हो । प्राचीन र प्रारम्भिककालका राजनीतिक वैद्वानहरूले विज्ञानको रूपमा राजनीतिलाई मानेका छन् । झण्डे दुई हजार चार सय वर्ष अमाडी ग्रिसेली दार्शनिक अस्तुले आफ्नो विश्व प्रसिद्ध ग्रन्थको नाम नै ‘पोलिटिक्स’ राखेका थिए । राजनीतिको समकक्षी अझ्येजी शब्द ‘पोलिटिक्स’ ग्रिसेली भाषाबाट उत्पत्ति भएको हो जसको अर्थ हुन्छ- नगरराज्य । यसप्रकार नगरराज्यमँग सम्बन्धित विधालाई प्राचीन ग्रिसेलीहरूले राजनीतिको नाम दिए । आधुनिक राजनीतिक वैज्ञानिकहरूले राजनीतिलाई मुलुक सञ्चालनको सर्वश्रेष्ठ नीतिका रूपमा विस्तृत अर्थमा प्रयोग गरेका छन् ।

हिजोआज राजनीति भन्नाले व्यावहारिक राजनीति भन्ने बुझिन्छ र यसको प्रयोग या त राजनीतिक दललाई नियन्त्रण गरी कुनै खास सरकारी पदमा पुने कलाका लागि गरिन्छ या सरकारको नीतिलाई निर्देशित गरी कुनै खास लक्ष्यतर्फ अभिमुख गराउने कलाका लागि गरिन्छ । समाजसेवा, खेलकुद, व्यापार, शिक्षा लागायत शेत्रमा मुटबन्दी, खिचातामी र भद्रगोल भएमा राजनीति धुस्तो भनेर भनिन्छ । वस्तुतः हिजोआज राजनीति विकृत अर्थमा प्रयोग गरिन्छ । यसले कुनै राज्यका समक्ष प्रस्तुत वर्तमान समस्याहरूसँग मात्र सरोकार राख्दछ । अचेल राजनीति भन्नाले छक्कापञ्चा, छलछाम, गुटबन्दी र स्वार्थको खेललाई बुझिन्छ ।

दलीय व्यवस्थामा राजनीतिक दलका कमजोर भूमिकाका कारण सबै क्षेत्रमा समस्या सिर्जना हुन्छन् । पहिलो कुरा राजनीतिक दलले आफ्नो कर्तव्य र गरिमालाई बोध गर्न सकेमा मात्र लोकतान्त्रिक व्यवस्थाको महत्त्व स्थापित हुन्छ । आधुनिक शासन-व्यवस्था जनमतमा निर्भर छ । हरेक राजनीतिक दलले आफ्नो जनतप्रतिको दायित्व र मुतुकप्रतिको उत्तरदायित्व बुझेन जरुरी हुन्छ । स्थानीय, क्षेत्रीय, प्रादेशिक र राष्ट्रिय समस्या र तिनका समाधानका लागि दलहरूले सक्रियता, सबलता र सक्षमतापूर्वक चिन्तनमन्न र विचारविमर्श गर्नुपर्छ । बनेका नीतिनियम र योजना-परियोजनालाई सफलताका साथ कार्यान्वयन

गर्ने मूल दायित्व राजनीतिक दलकै हो ।
आफ्नो धारणालाई प्रभावशाली बनाउनका जनताले

कस्ता र कुन प्रकारका सङ्घाटन गर्न जस्ता प्रश्नहरूका समाधानका वै राजनीतिक दलको उदय भएको हो । तसर्थि, राजनीतिक दललाई प्रजातन्त्रको आधारशिला भनिन्छ । दलगत शासन उत्तरदायी शासनको महत्त्वपूर्ण सिद्धान्त हो । राजनीतिक दल उत्तरदायी शासनको अविभाज्य अङ्ग हो । राजनीतिक ददबिना प्रजातन्त्रको कल्पनासम्म पनि गर्न नसकेका परिचमी विद्वानहरू छन् । राजनीतिक दलको अभावमा स्वतन्त्रताको अभाव रहन्छ । राजनीतिक दललाई लोकतन्त्रको प्राण भनिएको छ । राजनीतिक दललाई सरकारको एक महत्त्वपूर्ण अङ्ग भनिएको छ । परिनिधिमलक र संघापणिताम्रक

ଜ୍ଞାନ ମନେକା ଛି । ପ୍ରାଣୀଯ ଦୂରୀକ ସହନାତାନିକ
ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ରକୋ ସଫଲତା ରାଜନୀତିକ ଦଲହରୁମାଥି ନେ ନିର୍ଭର
ଛ । ରାଜନୀତିକ ଦଲହରୁଲେ ଅମୂର୍ତ୍ତ ମତଦାତାହରୁଲାଇ ମୂର୍ତ୍ତ
ରୂପ ଦିନ୍ଦ୍ରିୟ । ରାଜନୀତିକ ଦଲବିନା ବୃଦ୍ଧିଲୀଯ ସଂଦର୍ଭି
ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଚଳନ ନସକେ କୁରା ଜଗାହିଁ ଛ ।

नेकपा समाजवादीले गरेको स्वास्थ्य शिविरमा २५० जना लाभान्वित

अर्जुनधारा, चैत ४। नेकपा (एकीकृत समाजवादी) पार्टी अर्जुनधारा नगर कमिटीको आयोजना र भ्रद्रपुर-७ स्थित ओम साईं पाठीभरा हास्पिटलको प्राविधिक सहयोगमा एक दिने स्वास्थ्य शिविर सम्पन्न भएको छ ।

सार्वजनिक आधारभूत विद्यालयको प्राङ्गणमा आयोजित उक्त शिविर पार्टीले सामाजिक उत्तराधायित्व अन्तर्गत अभियानके रूपमा सञ्चालन गरेको कमिटीका अध्यक्ष अर्जुन मेचेले जानकारी दिए ।

अध्यक्ष मेचेका अनुसार वरिष्ठ स्त्री

पाटा वडा कमटाल सवाजन गंका
शिवरमा जुनकीरी सार्वजनिक आधारभूत
विद्यालय, उमा महेश्वर शिवालय मन्नर
र सालवारी मिलडॉग युवा परिवारले
सहयोगी संस्थाको रूपमा भूमिका निर्वाहा
गरेका थिए । पार्टीले यस किसिमको अभियान
नगरका अन्य वडामा पनि सञ्चालन गर्ने
तयारी गरेको बताइएको छ ।

मोटरसाइकलको ठक्करबाट मृत्यु

मोरड, चैत ४। मोरडको पथरीशनिश्चरे नगरपालिका-१ पश्चिम वस्त स्टेण्डस्थित पूर्व-पश्चिम महेन्द्र राजमार्गमा मोटरसाइकलको ठक्करबाट साइकलयात्रीको मत्यु भएको छ ।
कानेपोखरीबाट पथरीतर्फ आउदै गरेको प्रदेश १-०२-०५२ प २२७ नम्वरको मोटरसाइकलले साइकल यात्री पथरी शनिश्चरे नगरपालिका-१० का ५० वर्षीय प्रेमवहादुर चौहानलाई ठक्कर दिई

धाइते बनाएको थियो ।
धाइते चौहानलाई उपचारको लागि नोबेल
अस्पताल विराटनगर पुऱ्याउना साथ डाक्टरले
मृत धोषित गरेका थिए ।
मोटरसाइकल चालक शनिश्चरे नगरपालिका-
का ५१ वर्षीय किरण घिमिरे समेत सामान्य
धाइते भएकोले पथरी अस्पतालमा उपचार
भइरहेको छ । घटना सम्बन्धमा थप अनुसन्धान
भइरहेको प्रहरीले जनाएको छ ।

बृद्धबारेमा पुराणको हिसाब सार्वजनिक

बुधवारे, चैत ४। लक्ष्मीनारायण मन्दिर
बुद्धशान्ति-१ भापाले पुराणको आयव्यय सार्वजनिक

गरेको छ ।
गत फागुन २ गतेदेखि १० गतेसम्म आयोजन
गरिएको श्रीमद् भागवत सप्ताह ज्ञान महायज्ञ एवम्
धार्माचल महोत्सव साथै १०औं ब्रह्मोत्सव
— देखि — अर्पण — अर्पण — अर्पण — देखि —

कार्यक्रमका आयव्यय सावजानक गरिएका हा ।
शनिबार मन्दिर परिसरमा एक कार्यक्रमको
आयोजना गर्दै पुराणाको आयव्यय सार्वजनिक
गरिएको थियो । मन्दिर समितिका अध्यक्ष नारदमणि
चापागाउँको अध्यक्षता तथा बुद्धशान्ति गाउँपालिक

वडा नं. १ का वडाध्यक्ष अनिल वारलेको प्रमुख अतिथ्यमा आयव्यय सार्वजनिक गरिएको हो । वि.सं २०१६ सालमा स्थापना भएको मन्दिरमा गत वर्षदेखि गुरुकुल समेत सञ्चालन गरिएको छ । उक्त गुरुकुलम १६ जना विद्यार्थीहरु आवासीय रूपमा रहेका छन् । गुरुकुललाई थप व्यवस्थापन गर्न पुराणको आयोजन गरिएको अध्यक्ष चापाराङ्गाईले बताएका छन् ।

पुराणवाट तीन लाख रूपयाँ सापटी फिर्ता गरी
२१ लाख ३४ हजार तीन सय ७९ आम्दानी भएको
बताइएको छ । त्यस्तै बम्होत्सवमा दई लाख ५९

